

Tekoäly helpottaa artikkelien löytymistä ja e-lehtien selailua

23.8.2023

Oletko koskaan tuskaillut kansainvälisten artikkeleiden löytämisessä? Yrität googlettaa tai hakea SeAMK-Finnasta, siirryt linkistä linkkiin, löydät vihdoin hyvän artikkelin, mutta törmäätkin maksumuuriin. Tässä artikkelissa kerrotaan kirjaston hankkimista tekoälyyn perustuvista LibKey- ja BrowZine-verkkopalveluista, joiden avulla SeAMKilaiset löytävät kansainvälisiä artikkeleita helpommin ja nopeammin.

Tavoitteena tiedonhaun selkeyttäminen

LibKey ja BrowZine ovat yhdysvaltalaisen ThirdIronin tuotteita, joita hyödyntää noin 1500 kirjastoa yli 32 maassa. Suomessa ne ovat jo käytössä tai vielä testissä useassa korkeakoulukirjastossa.

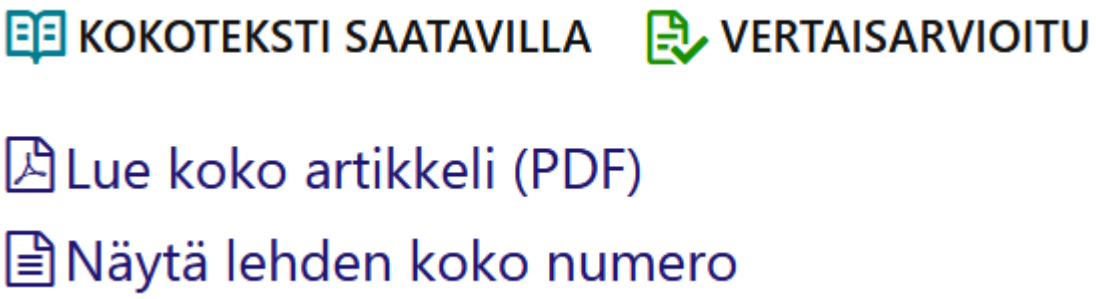
Palvelujen käyttöönoton tavoitteena on

- selkeyttää hakutulosta ja parantaa käytettävyyttä tarjoamalla nopeampi ja suorempi pääsy artikkeleihin SeAMK-Finnan kansainvälisten e-aineistojen haussa
- parantaa sekä avointen että kirjaston hankkimien kansainvälisten elektronisten artikkelien löytymistä
- tuoda SeAMK Kirjaston elektroniset lehdet paremmin esille
- lisätä SeAMKissa käytössä olevien elektronisten aineistojen käyttöä

Palvelun käyttöönoton testeissä emme saavuttaneet aivan kaikkia käytettävyystavoitteita, koska kirjaston käyttämiä eri toimittajien järjestelmiä ei vielä saada sovitettua optimaalisesti yhteen.

LibKeyn tekoäly tuottaa suoran linkin SeAMK-Finnaan

Saimme integroitua SeAMK-Finnaan tekoälyyn perustuvan toiminnallisuuden, joka tuottaa kansainvälisten e-aineistojen hakutulossivulle uudet selkeäsanaiset linkit suoraan artikkelin PDF-versioon (Lue koko artikkeli PDF) ja linkin saman e-lehden koko numeroon (Näytä lehden koko numero).



Kuva 1. LibKey- ja BrowZine-linkit SeAMK-Finnassa.

LibKeyn algoritmi etsii artikkelia tietyssä järjestyksessä ja painottaa aina verkossa vapaasti olevaa aineistoa. Jos toiminnallisuus ei löydä näitä linkkejä, SeAMK-Finnan hakutuloksessa tarjotaan linkki kirjaston hankkimaan tietokantaan, josta artikkelin voi lukea. Viimeisenä vaihtoehtona voi vielä tarkistaa, onko artikkeli saatavana Google Scholarin kautta. Joskus voi kuitenkin käydä niin, ettei näidenkään työkalujen avulla artikkelin kokotekstiä löydy.

LibKey Nomad -verkkoselainlaajennus auttaa googlatessa

Moni aloittaa tiedonhaun Googlella. Verkosta voi löytää tietoja hyvistä artikkeleita ja e-kirjoista, mutta ne eivät aina avaudu tiedonetsijälle. Hänellä voi kuitenkin olla pääsy aineistoon kirjaston hankkiman tietokannan kautta, mitä hän ei välttämättä siinä tilanteessa tiedä.

LibKey Nomad onkin näppärä apuväline ongelman ratkaisuun. Se on verkkoselaimeen asennettava laajennus, joka tarjoaa suoran pääsyn SeAMKilaisille sallittuun artikkeliin tai e-kirjaan. Kun asennat verkkoselaimeesi LibKey Nomad -laajennuksen, se tarkistaa puolestasi, onko sinulla oikeus päästä lukemaan artikkelia tai e-kirjaa.

Kun etsit artikkeleita tai e-kirjoja verkosta, LibKey Nomadin avulla selviää nopeasti, onko sinulla pääsy aineistoon kirjaston aineistojen kautta. Laajennus aktivoituu esimerkiksi kustantajien sivuilla, Wikipedian lähdeluetteloissa, PubMed-tietokannan hakutuloksissa, Amazon-verkkokirjakaupassa ja Google Books -palvelussa.

LibKey.io etsii artikkelia tunnisteella

LibKey.io-haun avulla voit hakea artikkelia sen DOI- tai PMID-tunnisteen perusteella. DOI (digital object identifier) on elektronisille tiedeartikkeleille annettava pysyvä tunniste. PMID on PubMed-tietokannan oma ID-tunniste.

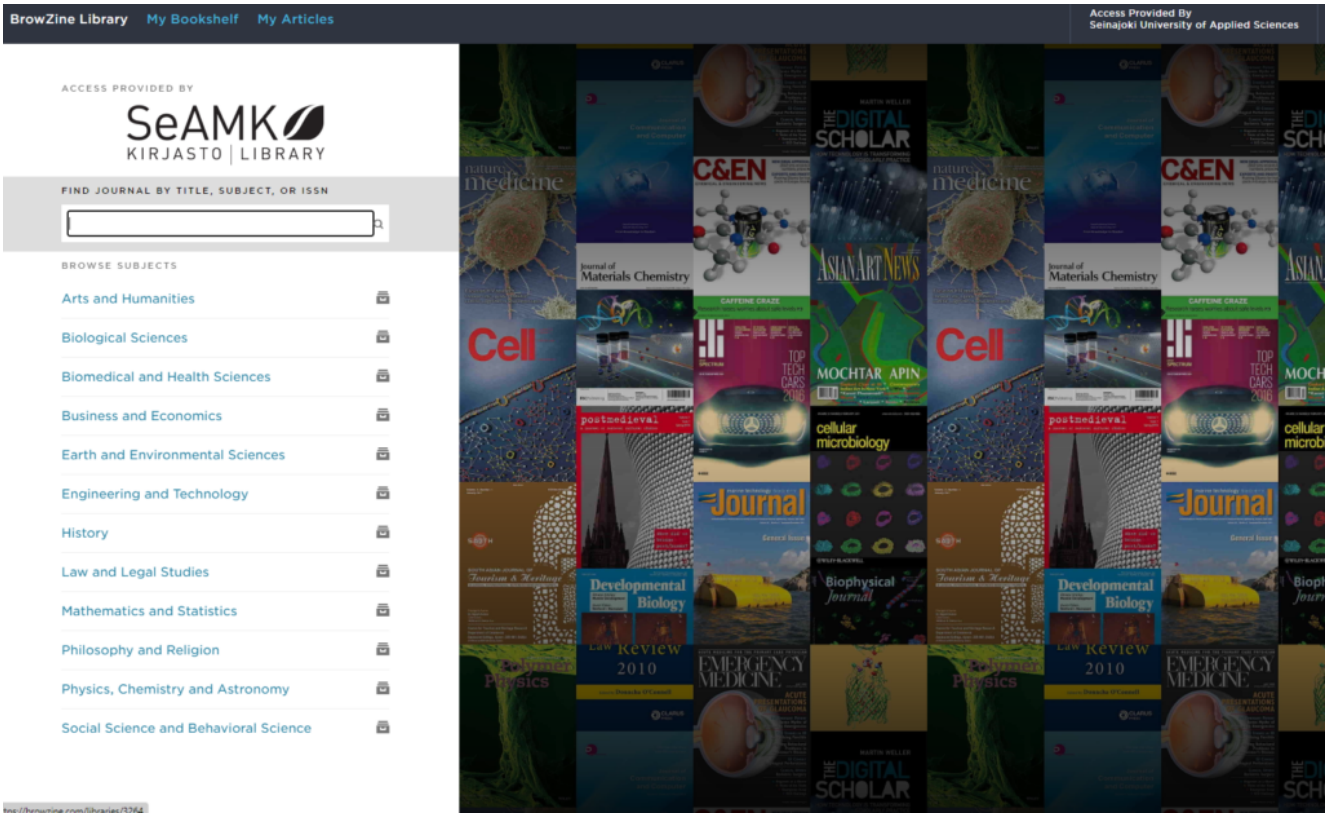
LibKey Link löytää artikkelin linkityspalvelun avulla

LibKey Link -linkityspalvelu voidaan integroida verkon hakupalveluihin ja kirjaston hankkimiin tietokantoihin. Käytännössä tämä näkyy nyt SeAMKilaisille ”Get Full Text” -vaihtoehtona Google Scholarissa sekä Ebscon, ProQuestin ja PubMedin tietokannoissa. Kun Get Full Text -kuvake on näkyvissä, pääset lukemaan artikkelia sen kautta.

BrowZinessa voit selata eri alojen e-lehtiä

ThirdIronin tuotepakettiin kuuluu myös BrowZine, josta löytyy SeAMK Kirjaston e-lehtien kokoelma. Sen avulla voit selata erityisesti kirjastoon hankittuja kansainvälisiä e-lehtiä ja niiden artikkeleita.

Kun teet BrowZineen omat tunnukset, voit tallentaa suosikkilehtiäsi omiin hyllyihin ja saada sähköposti-ilmoituksen, kun uusi numero ilmestyy. Voit myös tallentaa artikkeleita myöhempää käyttöä varten, viedä viitteitä viitteidenhallintaohjelmiin ja jakaa artikkeleita sähköpostitse.



Kuva 2. BrowZine e-lehtikokoelman aloitussivu.

Käyttökokemuksia ja palautetta pyydetään

LibKeyn ja BrowZinen palveluiden avulla SeAMKilaiset löytävät kansainväliset artikkelit nyt vähemmillä klikkauksilla ja voivat seurata oman alansa e-lehtiä tehokkaammin. Olemme hankkineet LibKeyn ja BrowZinen vuoden 2023 loppuun saakka ja syyslukukauden aikana keräämme käyttäjäkokemuksia ja seuraamme käyttöä tilastojen avulla.

LibKeysta ja BrowZinesta järjestetään koulutusta SeAMK Akatemiassa. Myös tiimikohtaiset esittelyt ovat mahdollisia. Palveluja esitellään SeAMK Kirjaston kirjastonkäytön oppaissa ja tiedonhankinnan opetuksessa ja ohjauksessa.

Olet sitten TKI-asiantuntija, opettaja tai opinnäytetyötä kirjoittava opiskelija, ota uudet LibKey- ja BrowZine-palvelut käyttöön ja anna meille palautetta!

Tuula Ala-Hakuni
Suunnittelija, kirjastopalvelut
SeAMK

Lisätietoa: Opas LibKey- ja BrowZine-palveluiden käyttöön Seinäjoen ammattikorkeakoulussa